

**NUNATTA EQQARTUUSSISUUNEQARFIANI
EQQARTUUSSUTIP
ALLASSIMAFFIATA ASSILINEQARNERA**

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

Ulloq 6. januar 2017 Nunatta Eqqartuussisuuneqarfianit suliami

sul.nr. K 230/16

(Eqqartuussisoqarfik Sermersooq sul.nr.
SER-NUU-KS-0528-2016)

Unnerluussisussaataasut
(J.nr. 5505-97377-00129-14)
illuatungeralugu
Unnerluutigineqartoq
Inuusoq 23. juli 1960
(advokat Vilhelm Dickmeiss, Odense
j.nr. 017037)

oqaatigineqarpoq imaattoq

E Q Q A R T U U S S U T:

Eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa

Siullermeeriffiusumik eqqartuussuteqartuuvoq Eqqartuussisoqarfik Sermersooq ulloq 26. August 2016. Eqqartuussummi tamatumani unnerluutigineqartoq [...] pinerluttulerinermi inatsimmi § 84 – kannguttaalliorfiginnineq – ataasiarlugu, pinerluttulerinermi inatsimi § 80, imm. 2 tak. § 79 – meeqqamik 15-it inorlugit ukiulimmik tavatsitsineq - ataasiarlugu, kiisalu pinerluttulerinermi inatsimmi § 80, imm. 2 – tavatsitsineq – ataasiarlugu unioqutitsinermut pisuusutut isigineqarpoq.

Unnerluutigineqartoq eqqartuunneqarpoq ukiuni marlunni pineqaatissinneqarsimasunut inisiisarfimmiittussanngortillugu, kiisalu Iisimannittoq 1-imut mitagaaneranut ajunngitsorsi-assanik akiiliissalluni 50.000 kr.-inik.

Suliareqqitassanngortitsineq

Eqqartuussut taanna unnerluutigineqartumit nunatta eqqartuussisuuneqarfianut suliareqqitassanngortinneqarpoq. Suliaq nunatta eqqartuussisuuneqarfianit uppersaasiilluni suliareqqitassanngortitsinertut sularineqarpoq.

Piumasaqaatit

Unnerluussisussaataasunit Piumasaqaatigineqarpoq eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa atuuttussanngortinneqassasoq.

Unnerluutigineqartoq pinngitsuutinneqarnissamik piumasaqaateqarpoq.

Eqqartuussisooqataasartut

Suliaq sularineqarpoq eqqartuussisooqataasartut peqatigalugit.

Piffisaq suliap sularineqarneranut atorneqartoq

Suliaq nunatta eqqartuussisuuneqarfiani tiguneqarpoq ulloq 5. oktober 2016.

Inuttut atugarisat pillugit

Unnerluutigineqartoq inuttut atugarisani pillugit ilassutitut nassuiaavoq Thistedimi nulianilu najugaqarlutik. Ukiut 26-it katissimasuupput. Aamminik qutsiginermik sukkornermillu nappaateqarpoq. CT-skannertissamaarpoq siutimi taqqaatigut milittoornikuugami. Inalugarsuarmigullu kræftimut misissugaritinnialerpoq. Eqqartuussiveqarfiup eqqartuussutaa pissutigalugu suliffini annaanikuuaa meeqqat pillugit uppersaammik takutitsinermini.

Nassuiaatit

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiani nassuiaateqarput unnerluutigineqartoq Unnerluutigineqartoq aamma ilisimannittut 1 aamma 2.

Unnerluutigineqartoq ilassutitut nassuiaavoq Ilisimannittoq 1 inunngormalli ilisarismallugu taamanikkulli aanaavalu katereersimagamik. Angajoqqaavi avimmata 2012-imi meeqqat angerlarsimaffiannut inissinneqarpoq. Meeqqat angerlarsimaffianniinnissani kissaatigisimanngilaa. Avinnerminnut atatillugu angutaata ernini angajulleq tigummivaa, arnaatali kissaatigisimallugu qatanngutigiiit sinneri sisamaasut meeqqat angerlarsimaffiannut pisinne-

qarnissaat. Arnaat 2012-mi toqukkut qimaguppoq. Angutaata Iisimannittoq 1 aqussinnaanngimmagu aammalu meeqqat isigisut imminoriarmat, ataatamini najugaqarsinnaanngilaq, taamaattumik angutaa isumaqatigivaat Iisimannittoq 1-p unnerluutigineqartoq nulialu sapaatit tamaasa pulaartassagai. Taamaaliorput angutaat oqilisaanniarlugu. Isumaqatigiissut meeqqat angerlarsimaffiata akuerivaa, kisiannili allakkatigoortuunngilaq. Namminerlu Iisimannittoq 1 kisimeeqatiginngisaannarpaa.

Aallaavittut oqarasuaatikkut oqaloqatigineq ajorpaa taamaallaat aanaminut sianertarmat. Mobiltelefonialu imminniippoq. 20 kr.-imik anginerusumik tunisimannngisaannarpaa sodavandisutissaanik. Tusasia akilernikuunngilaa. Ataasiarluni cigarettimik ataatsimik tuninikuuaa nammineq pujortarnissaminut atatillugu. Aamma ataasiarluni cigarettinik pakkinik mamakujunnillu tuninikuuaa kangerlummukartussaasoq. Taakkualu meeqqat angerlarsimaffianni ti-guai.

Atuareernerup kingorna ingerlaannaq meeqqat angerlarsimaffiannut angerlartussaapput, taamaalillutik kingusinnerpaamik sisamanut angerlarsimasussaallutik. Ilaannikkooriarluni unukkut silamiittoq takusarsimavaa taamaattumillu aarlerilluni meeqqat angerlarsimaffiannut sianertarsimalluni. Illoqarfiup qeqqani imaluunniit Nuuk Centerip eqqaani takusarsimavaa. Annilaangagisarsimavaa nukappiaqqanik ilaqartarmat hashimik assigisaanillu atornerluilluni. Eqqaamanngilaa meeqqat angerlarsimaffiannut naartulersimanissaa pillugu eqqartorsimanerlugu. Isumaqarporli taamaaliorsimasinnaalluni.

Ilulissani sulivoq julimiit septemberimut 2013-imi.

Kinguaassisiuutitigut atoqatigisimannngisaannarpaa, attornikuunnagulu. Aliasukkaangat asallugu eqitaartarnikuuaa, kuninnikuunngisaannarpaali.

Sms-erfiginikuuaa allalluni, qujanartumik angumminut angerlarsimammat. Ilaanni kamaanikuuaa taamaanikkullu allassimassaaq allaqqasumik, ”Par de er mig der vil boller med Dim så vil bar kØbe i tussa til dej plus det løse”. Sorpassuarnik tuninikuuaa kamaammerporlu aningaasanik qinoqqimmat. Aamma kamaatigivaa politiinut nalunaarutiginnissimammat. SMS-it nassiunneqarnikuupput politiinit killisiorneqareernerme kingornatigut.

Meeqqamik paarsaqarnissaminut 2013-nimi kommuni aqqutigalugu pikkorissarnikuupput, Iisimannittoq 1-mulli angajoqqaarsiaanissaminut itigartinneqarput siusinersukkut meeraq paarsartik isannikuugamiuk. Paarsaralugu Danmarkimut nassarussimagaluarpaat. Tamannaasimassaaq Iisimannittoq 1-p kamaatigisaa. Nalunnginnamiuk paariniarsimagaluaaraanni. Danmarkimut maj 2014-imi nuupput.

Kinguaassiorsinnaajunnaarsitaanikuunngilaq. Sukkortuuvoq diabetes type 2-mik. Tamanna paasineqarpoq 2009-mi. Sukkornermi stressernermilu kingunerisaanik tissassinnaajunnaar-nikuuvoq taamaassimallunilu 2009-mili. Ilisimannittoq 1-imut oqarnikuunngilaq atoqateqar-tinnani iisartagartortarnerluni. Aami qaffasigineranut sukkornerminullu ullormut 1-2 iisartak-kat iisarpai. Viagranik atuisuunngilaq. Ataasiarluni 1972-mi nammineq atorlunneqar-nikuuvoq. Tamanna nuliaminut eqqartornikuuaa imaassinnaavoq tamanna ilaqutariit ta-marmik katersorsimatillugit oqaluttuarisimagaa.

Ilisimannittoq 1 ilassutitut nassuiaavoq eqqartuussivimmi nassuiaatigisimasani taamatut pisi-masut. Unnerluutigineqartoq aatassarivaa. Allilaareerluni aatassarilernikuuaa. Meeqqat an-gerlarsimaffianni najugaqarluni pulaartarpai. Aanaavata aalajangertarpaa qaqugu pulaassa-nersoq. Aanani ilagissallugu nuannarisarpaa aataniunngitsoq.

Pisimasut aallartipput ukiakkut. Atuarfimmiit fritimerluni aataminukarpoq mobiltelefonini aallugu. Meeqqat angerlarsimaffianni mobiltelefoneqaqqusaanngillat taamaattumillu aataak-kunniippoq. Sofamut qaqtortumut ingipput, mobililu tunniuppa. Nammineq mobilini pinngu-arivaa aataallu nalikkaammigut attuualerpaani. Uneqquaa, aatsaalli unippoq nammineq qissaserami. Oqarfigaa, ”sulerivit nuannarinngilara taamaaliorimma”. Akinngilaq. Nammi-neq atuarfimmu uterpoq. Tullianilu takoqqikkamik atoqatigiipput.

Killisorneqarluni ulloq 16. april 2014-imeersumik issuaavigineqarluni nassuiaasimalluni si-ullerpaamik atoqatigiissimallutik septemberimi imaluunniit oktoberimi uppernarsarpaa ilumut taamatut pisoqarsimasoq. Oqarsimasorlu allamut oqaluttuaqqunagu. 300 kr.-ninnap-poq. Eqqaamangilaa qasseriarlugu atoqatigisimanerlugu. Aperineqarluni 5, 10 imaluunniit 20-riarlugu, akivoq amerlanerujussuusut. Tamanna aatsaat pisarpoq aanaa angerlarsi-mangikkaangat. Nalinginnaavorlu suliarlorenerani tamanna pisarmat. Atoqatigiinneq in-gerlasarpoq inernissaata tungaanut. Assigiinnerlu ajorput qanoq sivistutisumik inerniarner-soq. Ilageereeraangamillu pinerit tamaasa aningaasannattarpoq. Angerlamut ilagissagaanga-miuk aatittarpoq. Eqqaamangilaa atuarfimmu qanoq oqartarnerluni aperineqaraangami soq inertuinerluni.

Aperivaat imminni paarsaalerusunnersoq namminerlu taamaaliorusunngilaq. Eqqaamangilaa qanga taamatut aperineqarnerluni. Ilaannikkooriarluni meeqqat angerlarsimaffianniit kanger-lummiittarpoq. Sivistunerusinnaavoq sivikinnerusinnaallunilu aasakkut ukiukkullu tamanna pisarpoq. Meeqqat angerlarsimaffianni malittarisassat imaapput mikinerit nalunaaqutaq qu-lingiluanut angerlartassapput anginerillu qulinut. Malittarisassanik malinninneq ajorpoq, taamaattumillu ajornartorsiortarpoq soorlu aneqqusaanani assigisaanilluunniit.

Unnerluutigineqartoo kamaallugu sms-erfigivaa. Kingusinnerusukkut akivoq kalaallisut allatai paasisinnaanagit qallunaatullu allaqqullugu. Qallunaatut allalluni. Tussa pillugu allaqqasoqanngilaq. Oqaaseq taanna kukkusuuvoq eqqaamanngilaa oqaaseq suna allaqqaner-soq. Nalunaarutit unnerluutigineqartup imminut nassiussarivai, taakkualu nammineq atsaminut ingerlateqqippai. Aatsaavissuarlu pappialanngorlugit anillatsinneqarsimasut takuai. Eqqaamavaa "bolle" allaqqasoq. Isumaqqanngilarlu aatani Tusass-imik piseqqumallugu. Mobilip imasaanik tunisneq ajorpoq aningaasanilli tunissittarluni. Ilaatigullu aningaasat hashisiutigisarsimallugit.

Atoqatigiittarnerit ingerlaannarput ikinngutimi NMR-ip ajammilu oqaluttuunnissaasa tungaanut. NMR-imut allakkaminik issuaavigineqarluni oqarpoq aananiunngitsoq anaananili toqukkut qimagummat tamakkua aallartissimasut. Arnaa toqukkut qimaguppoq ulloq 26. juli 2012. Ulloq taanna tatoverertinnikuuaa puigorusunnagu. Arnaa toqukkut qimagummat ilisimannittoq aallaqqasimavoq. Arnaata kissaatigisimavaa meeqqat angerlarsimaffianniissasut, kisiannili nammineq nuannarisimannigilaa tamanna. Angajoqqaaniami ilagerusunnerugaluarumigut.

2012-mi JPA aapparivaa. E-lu 2013-mi aapparalugu. Taannalu siullerpaavoq atoqatigisaa. P-pillenik pigaluarpoq saperlugilli. Unnerluutigineqartoo oqarnikuuvoq meerartaarsinnaanani. Atoqatigisagaangaminilu iisartagartortarpoq, taamaattumik ineraangat susoqarneq ajorpoq. Takunikuunngilaa taamaaliortoq kisiannili nammineerluni oqaluttuunnikuuaani. Sanami misissortinnikuuvoq tassanilu paasineqarluni nalikaamigut svampeqartoo. Eqqaamanngilaa unnerluutigineqartup ilagineraani nappaatipalaanut 2013-ip ukiaani misissortikkami. Napparsimmaveqarfik tatiginngilaa taamaattumillu Sanami oqaluttuarsimannigilaq unnerluutigineqartumit atornerlunneqartarluni.

Arlalinnit atornerlugaanikuuvoq. Arlallit nalunaarutiginikuuai, kisiannili suliat ingerlaqqissimannigilat.

Ilisimannittoq 2 ilassutitut nassuiaavoq, *Ilisimannittoq 1* mikigallarmat assut attavigiissimalutik meeqqalli angerlarsimaffiannut pimballi iluamik attavigiippallaarsimanatik. Ilisimannittoq *Ilisimannittoq 1*-mut sianerpoq taanna aallaarsimaartoq. Meeqqat angerlarsimaffiata mobiltelefonianut sianerluni. Tusarusullugu qanoq innera. Aperivaa qanoq innersoq. Ilisimannittoq *1*-lu qissaserpoq taamaattumik ilisimannittup aperivaa sunersooq. Ilisimannittoq *1* oqarpoq aatani ilageqqikkusunnagu aatamilu taamaalioraangamini aningaasanik tunisaraani. Nuummut uteqqikkusunnigilaq oqarlunilu imminorusulluni. Ilisimannittoq tupattorujusuuvoq apeqqutiginagulu qanoq sivistigisumik taamaaliorneqarsimanersooq. Meeqqat angerlarsimaffianukarpoq oqaluttuaralugulu.

Aatsaat kingusinnerusukkut *Ilisimannittoq 1* oqaluttuarpoq 2013-imi ukiakkut aallartissimasooq. Ilisimannittullu pasitsaassimasimavaa *Ilisimannittoq 1* arlaatigut misigisaqarsimasooq.

piginnaasamigut allannguuteqarmat. Aatsaallu kingusiinnarujussuaq ilisimannittup tusarsimavaa aatakkuisa Ilisimannittoq 1 paarsarilerniarsimagaluaraat. Qujavorlu taamatut pisoqarsimangimmat. Tamannalu aatsaat kingorna eqqarsaatigisarsimavaa.

Inatsisitigut

Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq pillugu isumaliutissiissummi pinerluttulerinermi inatsimmi § 80 pillugu ersersinneqarpoq:

”Pinerluttulerinermi inatsit, qallunaat nunaanni pillaasarnermi inatsimmi § 223, imm. 1-imi aalajangersakkap assinganik imaqaanngilaq, imatut oqaasertalimmik:

§ 223. Pineqartoq inummik 18-it inorlugit ukiulimmik kinguaassiutitigut atoqateqarpat, pisuutinneqartup meeravissiaanut, meerassaanut imaluunniit meerarsiaanut imaluunniit tassunga ilinniarritassanngortinneqarsimasumut perorsagassanngortinneqarsimasumullu, pillarneqassaaq ukiut sisamat tikillugit parnaarunneqarluni.

Taamaalilluni pinerluttulerinermi inatsimmi inunni aalajangersakkami taaneqartut akornanni kinguaassiutitigut atoqatigiissinnaaneq inertequtigineqaanngilaq. Pisuni taamaattuni taamaallaat eqqartuussivik pinerluuteqarnermut akisussaaffiliisinnaavoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 52, imm. 2, nr. 2 malillugu, peqatigitillugu peqqarniitsumik atornerluisoqarsimappat attaveqartussaataitanerup malitsigisaanik, ilinniartitsisumut imaluunniit pisortat aqutugalugit perorsaa sumut isumassuisumulluunniit.

Pillaasarnermi inatsimmi § 223-miippoq inuinnarnut pillaasarnermi inatsimmi 1930-imeersumi siunnersuutaasimasooq qallunaat nunaanni pillaasarnermi inatsimmi aalajangersakkap atuutitilernerqarnissaanut pillaasarnermi inatsimmut isumalioqatigiisitaq imatut allassimavoq, tak. isumaliutissiissut pillaasarnermi inatsimmi isumalioqatigiisitam suliarineqarsimasooq 9. november 1917, (1923), qupp. 322:

Inersimasooq pisimasumi matumani oqaatigineqartumi atorfini aallaavigalugu immikkut pisussaaffeqarpoq inuusuttup kinguaassiutitigut ileqqorissaarnissaa pillugu sernissortaassalluni. Taamaak-kaluortoq pineqartut akornanni kinguaassiutitigut atoqatigiittoqarpat taava nalinginnaasumik atorfirmut atatillugu inersimasup piginnaaniligaanerani pissaaneraniillu tamanna atornerluineruvoq, aamma ataasiakkaani inuusuttoq nammineerluni pequsaarsimagaluarpat, taava utoqaanerup tungaaniit kinguaassiutitigut atoqatigiinneq nalinginnaasumik pisussaaffimmik sumiginnaaneruvoq atorfirmut atatillugu, taamaattumillu inissaqartinneqartariaqarluni pillarneqarnissaaq.”

Isumalioqatigiisitat eqqarsaatigisimagaluarpaat pinerluttulerinermi inatsimmi, pillaasarnermi inatsimmi § 223, imm. 1-ip assinganik aalajangersaasoqassanersoq. Tassunga atatillugu isumalioqatigiisitat isumaqatigivaat pillaasarneq pillugu inatsimmi isumalioqatigiisitat isumaat ilanngullugulu pingaartillugu toqqaannartumik ukiukitsunik kinguaassiutitigut atornerluinerumut illersuisoqartariaqartoq, ilinniartitsisorisamiit imaluunniit perorsaasigisamiit, pinerluttulerinermi inatsimmi § 52, imm. 2, nr.2-mi illersuinermi taaneqartup saniatigut. Isumalioqatigiisittattaq pingaartippaa illersuineq annertusineqartariaqartoq, taamaalilluni taamatut pisoqarnerani ilinniarritsisut imaluunniit perorsaasigisap tungaaniit atornerluinermik pisoqartariaarullugu eqqartuussivikkoorlugu pinerluuteqarnermut akisussaaffiliisinnaanera atuutitinneqassappat.

Taamaattumik isumalioqatigiissitat siunnersuutigivaat pinerluttulerinermi inatsimmut ikkun-
neqassasoq aalajangersagaq pillaasarnermi inatsimmi § 223, imm. 1, tak. pinerluttulerinermi
inatsimmi § 76, imm. 2 assinga

(....)

Imm. 2-tut siunnersuutigineqarpoq pillaasarnermi inatsimmi § 223, imm. 1-ip assinga ikkun-
neqassasoq. Taamaallaat aalajangersakkami piumasarineqarpoq, ilinniartitsisup imaluunniit pe-
rorsaasip ukiukitsullu akornanni kinguaassiutitigut atoqatigiinneq imaluunniit allatut kinguaassi-
utitigut atoqatigiinneq pisimappat Taamaalilluni aalajangersagaq atorneqarsinnaalluni atorfim-
mik ilinniartitsisutut imaluunniit perorsaasit atorneqarsinnaalluni atornerluineq pineqanngikkaluartoq, aammalu so-
qutigineqarani ukiukitsaq peqqusaartuusimanersoq imaluunniit atoqatigiinnissamut alloriartuus-
simanersoq.”

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata tunngavilersuutaa inerniliineralu:

Pisuunermik apeqqut:

Pisimasoq 1

Nunatta eqqartuussisuuneqarfianut aamma uppernarsaaseereernermi isumaqatigineqarpoq
unnerluutigineqartup unnerluussissut malillugu pisuutinneqarnera. Pingaartumik tassani ilisi-
mannitup 1-ip eqqorluartumik nassuiaataa tassalu sofamut qaqqortumut inimi ingissimallutik,
mobilinilu tassani tigusinnaasimavaa unnerluutigineqartullu attualaalersimavaani.

Pisimasoq 2

Aamma tassani nunatta eqqartuussisuuneqarfianut uppernarsaaseereernermi isumaqatigi-
neqarpoq unnerluutigineqartorlu pisuusutut isigineqarpoq piffissami taaneqartumi arlaleriar-
luni Ilisimannittoq 1 kinguaassiutitigut atoqatigisarsimagaa. Pingaartumik Ilisimannittoq 1-ip
nassuiaaneratigut aanami sulinerani aasarsimagaani atoqatigisarsimagaanilu inernissami
tunganut pinerillu tamaasa aningaasanik tunisarsimallugu.

Nunattalu eqqartuussisuuneqarfiata eqqartuussisoqarfik assigalugu pingaartippaat Ilisiman-
nittoq 3-ip nassuiaatai Ilisimannittoq 1-ip pissusilersornermigut allannguutai pillugit, aam-
malu aningaasaateqartuaannarnera, naak sapaatip akunneranut taamaallaat 100 kr.-imik
kaasarfimmiorsisaraluartik.

Eqqartuussiviup tunngavigivai unnerluutigineqartup sms-it pingasut Ilisimannittoq 1-imut
nassiussimasai. Eqqartuussiviup pingaartippaa sms-ini pingasuusuni oqaatsit assigiit ator-
neqarsimammata, allanneranni kukkunerit aamma oqariartaatsit assigiit atorneqarsimallutik,
kiisalu unnerluutigineqartup nassuiaanera, sms-it marluk nassiussimallugit siullerlu ka-
maqanermi nassiussimasinnaallugu. Eqqartuussivik isumaqarpoq unnerluutigineqartup

nalunaarutaani oqaatigineqartut bolle aammalu tassunga taarsiullugu akiliineq/pisineq, Iisimannittoq 1-ip nassuiaataanut ikorfartuisut.

Iisimannittoq 1-ip eqqartuussisoqarfimmi nassuiaataa tunngavigalugu, unnerluutigineqartoq atuarfiup silataani ullaat tamaasa uninngasarsimavoq eqqartuussisuuneqarfimmullu nassuiarpaa atoqatigiittarnerit amerlassusilersinnaanagit amerlasoorpassuariarlutik pisarsimmamata, eqqartuussiviup tunngavigivaa piffissami september 2013-imiit 12. december 2013-ip tungaanut Iisimannittoq 1-ip unnerluutigineqartullu akornanni atoqatigiinnerit arlallit pisarsimasut.

Eqqartuussivik isumaqarpoq, unnerluutigineqartoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 80, imm. 2-mi taaneqartutut Iisimannittoq 1-imut attuumassuteqarsimanngitsoq. Eqqartuussiviup pingaartippaa unnerluutigineqartup Iisimannittoq 1-illu akornanni qitornarsiaanissaanut isumaqatigiissusiortoqarsimanngimmat, taannalu meeqqat angerlarsimaffiannut inissitaalluni, taamaattumillu meeqqat angerlarsimaffiata akisussaaffigivaa paaqqutarinissaa perorsarnissaalu. Taamatullu aamma eqqartuussiviup pingaartippaa pissutsit piviusut imaanngimmata meerarsiamut arnerinnittarneq pineqarluni, Iisimannittoq 1-imi unnerluutigineqartumi najugaqanngimmat, taamaallaalli sapaatikkut pulaartarlugit. Tamakkua tunngavigalugit eqqartuussivik isumaqarpoq unnerluutigineqartoq Iisimannittoq 1-imit perorsaasuusimanngitsoq.

Eqqartuussisarnermi inatsimmi § 476, imm. 3 malillugu, tassunga atatillugu pinerluttulerinermi inatsimmi § 79, eqqartuussivik isumaqarpoq unnerluussutip taamatut nikingasuteqarsimanissaanut unnerluutigineqartoq periarfissaqarnikuusoq imminut illersornissaminut. Eqqartuussiviup pingaartippaa unnerluussissummi ersersinneqarmat pineqartoq tasasooq meeqqamik 15-it inorlugit ukiulimmik kinguaassiutitigut atoqateqartarneq.

Pisimasoq 3

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 80, imm. 3-mi taaneqartunut unnerluutigineqartoq Iisimannittoq 1-imut tunngatillugu ilaatinneqarsinnaanngimmat, unnerluutigineqartoq pisimasoq 3-mi pinngitsuutinneqarpoq.

Pineqaatissiissut pillugu apeqqut:

Nunatta eqqartuussisuuneqarfiata maluginiarpaa eqqartuussisoqarfiup pineqaatissiissutissamik aalajangiinermi taamaallaat pingaartissimmagu pinerluttulerinermi inatsimmi § 79 aamma § 84-imiik unioqqutitsinerit, pineqaatissiissummilu sakkortusaatitut oqaatigineqarsimanani aamma eqqartuunneqarnera pinerluttulerinermi inatsimmi § 80, imm. 2-mik unioqqutitsisimasutut.

Pineqaatissiissutip aalajangiiffiginiarnerani eqqartuussiviup sakkortusaataasinnaasutut pingaartippaa unnerluutigineqartoq Ilisimannittoq 1-imut ilaqutatut inissisimasimammat, asullu qajannartuusimalluni meeqqat angerlarsimaffianni najugaqartoq, arnaa imminut toqunikuulluni, ukiumikkut nikinganerat annertuvoq, kinguaassiutitigut atoqatigiittarnerit amerlassusaat akulikitsuusimapput, taamaallaallu unnerluutigineqartup atorerluineri unitsineqarsimallutik tamanna pillugu nalunaarutiginnittoqarneratigut.

Suliap peqqarniitsuunera pissusaalu pissutigalugit, piffissaq suliap suliarineqarnerani politiini atorneqarsimasup sivisussusaa pineqaatissiissummut appartitsissutaasinnaangilaq, taamaattumik eqqartuussisoqarfiup pineqaatissiissummik sivisussusiliinera atuuttussanngortinneqarpoq.

Taamatuttaaq eqqartuussiviup Ilisimannittoq 1-ip mitagaaneranut ajunngitsorsiasattut eqqartuussisoqarfiup aalajangigaa atuuttussanngortillugu. Eqqartuussiviup pingaartippaa, pinerluttulerinermi inatsimmi § 79-ip ataasiarluni unioqqutinneqarnerani periuseq malillugu ajunngitsorsialiissutigineqartarmata 15.000 kr.-it, taamaattumillu meeqqamik 15-it inorlugit ukiulimmik arlaleriarluni kinguaasiutitigut atoqateqartarsimaneq kiisalu ataasiarluni kangutaatsuliorfiginnissimaneq piunasaqatigineqartunit 50.000 kr.-iusunit annikinnerusumik ajunngitsorsiasaliisoqarsinnaanani, eqqartuussivillu periarfissaqanngilaq tassannga anginerusumik aalajangiinissaminut.

T A A M A A T T U M I K E Q Q O R T U U T I N N E Q A R P O Q :

Eqqartuussisoqarfiup eqqartuussutaa atuuttussanngortinneqarpoq.

Unnerluutigineqartumut illersutut ivertinneqarsimasumut aningaasarsiasat immikkut aalajangersaaffigineqarput. Aningaasarsiasat naalagaaffiup karsianit akilerneqassapput.

Den 6. januar 2017 blev af Grønlands Landsret i sagen

sagl.nr. K 230/16

(Sermersooq Kredsrets sagl.nr.

SER-NUU-KS-0528-2016)

Anklagemyndigheden

(J.nr. 5505-97377-00129-14)

mod

Tiltalte

Født 1960

(advokat Vilhelm Dickmeiss, Odense
j.nr. 017037)

afsagt sålydende

D O M:

Kredsrettens dom

Dom i første instans blev afsagt af Sermersooq Kredsret den 26. august 2016. Ved dommen blev tiltalte [...] anset skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 84 - blufærdighedskrænkelser – i 1 tilfælde, kriminallovens § 80, stk. 2 jf. § 79 – forførelse af barn under 15 år – i 1 tilfælde, samt kriminallovens § 80, stk. 2 – forførelse – i 1 tilfælde.

Tiltalte blev idømt anstaltsanbringelse i 2 år, samt betaling af tortgodtgørelse på 50.000 kr. til Vidne 1.

Anke

Denne dom er af tiltalte anket til landsretten. For landsretten har sagen været behandlet som bevisanke.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået kredsrettens dom stadfæstet.

Tiltalte har påstået frifindelse.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Sagsbehandlingstid

Sagen er modtaget i landsretten den 5. oktober 2016.

Personlige forhold

Tiltalte har supplerende forklaret vedrørende sine personlige forhold, at han bor i Thisted sammen med sin kone. De har været gift i 26 år. Han lider af forhøjet blodtryk og sukkersyge.

Han skal CT-skannes, da han har fået en blodprop i øret. Han er ved at blive undersøgt for kræft i tarmen. Han har mistet sit arbejde på grund af kredsrettens dom, da han skulle fremvise børneattest.

Forklaringer

For landsretten har der været afgivet forklaring af tiltalte [...] og vidnerne 1 og 2.

Tiltalte har supplerende forklaret, at han har kendt Vidne 1 siden hun blev født, da han allerede dengang var gift med hendes bedstemor. Hun blev anbragt på børnehjem, da forældrene blev skilt i 2012. Hun ønskede ikke at være på børnehjemmet. I forbindelse med skilsmissen beholdt faderen den ældste søn hos sig, men moderen ønskede, at de øvrige fire søskende skulle på børnehjem. Moderen døde i 2012. Da faderen ikke kunne styre Vidne 1 samt forsøgte at tage sit eget liv foran børnene, kunne hun ikke bo hos ham, og de aftalte derfor med ham, at hun skulle besøge tiltalte og hans kone hver søndag. Det var for at aflaste faderen. Børnehjemmet godkendte aftalen, men den aftale ligger ikke på skrift. Han var aldrig alene med hende.

Han talte som udgangspunkt ikke i telefon med hende, da hun kun ringede til sin bedstemor. Hendes mobiltelefon lå hjemme hos dem. Han har aldrig givet hende mere end 20 kr. til en sodavand. Han har ikke betalt hendes tusass. Hun har fået en enkelt cigaret, da han på et tidspunkt alligevel selv skulle ryge. Han har også en enkelt gang givet hende en pakke cigaretter og noget slik, da hun skulle på en tur ind til fjorden. Hun fik det oppe på børnehjemmet.

De skal normalt returnere til børnehjemmet lige efter skole, så de senest er hjemme kl. fire. Han har nogle gange set hende udenfor sent om aftenen og har derfor ringet til børnehjemmet, da han var bekymret for hende. Han så hende i midtbyen eller nede ved Nuuk Centeret. Han var bange for, at hun gik med drenge, og at hun misbrugte hash og lignende. Han kan ikke huske, om han har drøftet med børnehjemmet, at hun kunne være blevet gravid. Han mener dog, at han nok har gjort det.

Han arbejdede i Ilulissat i juli til september 2013.

Han har aldrig været seksuelt sammen med hende, rørt hende eller haft fysisk kontakt med hende. Han har nok givet hende et kærligt kram, da hun var ked af det, men han har aldrig kysset hende.

Han har skrevet i en sms, at det var godt hun kom hjem til sin far. Han blevet på et tidspunkt meget sur på hende, så da har han nok skrevet den sms, hvor der står, at ”Par de er mig der

vil boller med Dim så vil bar købe i tussa til dej plus det løse". Han har givet hende mange ting, så han blev vred, da hun krævede flere penge. Han blev også vred over, at hun havde anmeldt ham til politiet. Sms'erne er sendt efter han var blevet afhørt af politiet.

De var på kursus i kommunen som plejeforældre i juni 2013, men fik afslag på at blive hendes plejeforældre, da han tidligere havde givet et plejebarn en lussing. De ville gerne have haft hende med til Danmark som plejebarn. Det var nok det, hun blev sur over. Hun vidste godt, at de forsøgte at få hende som plejebarn. De flyttede til Danmark i maj måned 2014.

Han er ikke steriliseret. Han har diabetes type 2. Det fik han konstateret i 2009. Han kan som en følge af sukkersygen og stress ikke få rejsning og har ikke kunnet det siden 2009. Han har ikke sagt til Vidne 1 at han tager en pille før samlejet. Han tager 1-2 piller om dagen for sit blodtryk og sin sukkersyge. Han tager ikke viagra. Han er blevet misbrugt en enkelt gang i 1972. Det har han talt med sin kone om, men han har måske også fortalt det, når hele familien har været samlet.

Vidne 1 har supplerende forklaret, at det hun forklarede i kredsretten, det var det, der var foregået. Tiltalte er hendes stedpappfar. Han blev hendes bedstefar, da hun var blevet større. Hun besøgte dem, da hun boede på børnehjemmet. Det var bedstemoren, der bestemte, hvornår hun skulle besøge dem. Det var mest om søndagen, hun besøgte dem. Hun kunne godt lide at være sammen med sin bedstemor, men hun var ikke helt så glad for at være sammen med sin bedstefar.

Episoderne begyndte i efteråret. Hun havde en fritime i skolen og tog hjem til sin bedstefar for at se efter mobiltelefonen. De måtte ikke have telefon på børnehjemmet, så derfor var dem hos bedstefaren. De satte sig i den hvide sofa, og han gav hende telefonen. Hun legede med telefonen, og han begyndte at røre hende i skridtet. Hun bad ham stoppe, men han stoppede først, da hun begyndte at græde. Hun sagde, "hvad laver du, jeg kan ikke lide, at der bliver gjort sådan imod mig". Han svarede hende ikke. Hun gik tilbage til skolen. Gangen efter de så hinanden, havde de samleje.

Foreholdt afhøringsrapport af 16. april 2014, hvor hun havde forklaret, at første samleje var i september eller oktober, bekræftede hun, at det var sådan, det var sket. Han sagde, at hun ikke skulle fortælle det til nogen. Hun fik 300 kr. Hun kan ikke huske, hvor mange gange, de havde samleje. Forespurgt om det var 5, 10 eller 20 gange svarede hun, at det var mange flere gange. Det skete altid kun, når bedstemoren ikke var hjemme. Det var normalt, når hun var gået på arbejde. De fortsatte samlejet, til han havde fået udløsning. Det var forskelligt, hvor lang tid det tog ham. Hun fik penge hver gang, de havde været sammen. Han hentede hende, når hun

skulle med hjem til ham. Hun kan ikke huske, hvad hun sagde i skolen, når de spurgte, hvorfor hun var kommet for sent.

De spurgte hende, om hun ville i pleje hos dem, men det ville hun ikke. Hun kan ikke huske, hvornår hun blev spurgt om det. Hun var nogle gange i fjorden med børnehjemmet. Det kunne være i kortere eller længere perioder både sommer og vinter. Reglerne på børnehjemmet var, at man enten skulle være hjemme kl. ni – yngste gruppe – eller kl. ti – ældste gruppe. Hun overholdt ikke reglerne, hvilket gav hende problemer i form af udgangsforbud og lignende.

Hun skrev sms'er til tiltalte, da hun var sur på ham. Han svarede senere, at han ikke kunne forstå, det hun skrev på grønlandsk, og om hun ikke kunne skrive på dansk. Han skrev selv på dansk. Der stod ikke noget med tusass. Det ord er forkert. Hun kan ikke huske, hvilket ord, der stod. Beskederne er sendt fra tiltalte til hende, og hun videresendte dem til fasteren. Det er første gang, hun har set dem udskrevet. Hun kan huske, at der stod det med at bolle. Hun tror ikke, at hun har bedt sin bedstefar om at købe tusass. Hun fik normalt ikke taletid men penge. Hun brugte blandt andet pengene til at købe hash for.

Samlejerne fortsatte indtil hun fortalte det til veninden NMR og til sin moster. Foreholdt brevet til NMR forklarede hun, at hun ikke mente, at det skete, da hendes bedstemor døde, men at det startede, da hendes mor døde. Hendes mor døde den 26. juli 2012. Hun har datoen tatoveret, så hun ikke glemmer den. Da moren døde, var vidnet ude at rejse. Hendes mor ønskede, at de boede på børnehjemmet, men hun var ikke spor glad for det. Hun ville hellere have været sammen med sine forældre.

I 2012 var hun kærester med JPA. Hun var kærester med E i 2013. Han var den første, hun havde samleje med. Hun fik p-piller, men kunne ikke tåle dem. Tiltalte har sagt, at han ikke kan få børn. Han tog en pille, når han skulle være sammen med hende, så der ikke skete noget, når han fik udløsning. Hun så ham ikke gøre det, men han har fortalt det. Hun er blevet undersøgt på Sana, hvor de konstaterede, at hun havde svamp i skridtet. Hun kan ikke huske, om tiltalte havde været sammen med hende, da hun blev undersøgt for kønssygdomme i efteråret 2013. Hun stolede ikke på sundhedsvæsenet, så hun fortalte ikke på Sana, at hun blev misbrugt af tiltalte.

Hun er blevet misbrugt af flere. Hun har også anmeldt flere af dem, men der er ikke blevet en sag ud af det.

Vidne 2 har supplerende forklaret, at hun havde meget kontakt med Vidne1, da hun var lille, men at de ikke har haft så meget kontakt efter hun kom på børnehjem. Vidnet ringede til Vidne 1, da hun var på lejr. Hun ringede til hende på børnehjemmets mobiltelefon. Hun ville

høre, hvordan hun havde. Hun spurgte, hvordan hun havde det. Vidne 1 begyndte at græde, så derfor spurgte vidnet, hvad der var galt. Vidne 1 sagde, at hun ikke ville have samlejer med sin bedstefar mere, og at han gav hende penge for det. Hun ønskede ikke at komme tilbage til Nuuk, og sagde at hun havde lyst til at tage sit eget liv. Vidnet blev meget forskrækket og fik ikke spurgt, hvor lang tid det havde stået på. Hun gik op på børnehjemmet og fortalte det.

Det var først på et senere tidspunkt, at Vidne 1 fortalte, at det var begyndt i efteråret 2013. Vidnet havde fået mistanke om, at der var sket noget med Vidne 1, da hun var blevet mere umulig og havde mistet nogle af sine færdigheder. Vidnet hørte først meget senere om, at bedsteforældrene ville have Vidne 1 i pleje. Hun er taknemmelig for, at de ikke fik det. Det er først noget hun har tænkt på efterfølgende.

Lovgivning

Det fremgår af betænkningen om det grønlandske retsvæsen vedrørende kriminallovens § 80:

”Kriminalloven indeholder ikke en bestemmelse svarende til den danske straffelovs § 223, stk. 1, om forførelse, der har følgende ordlyd:

§ 223. Den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning og opdragelse, straffes med fængsel indtil 4 år.

I kriminalloven findes således ikke noget forbud mod samleje mellem de i bestemmelsen nævnte personer. I en sådan situation er der alene mulighed for at pålægge et kriminalretligt ansvar efter kriminallovens § 52, stk. 2, nr. 2, hvis der samtidig har fundet et groft misbrug sted af den afhængighed, der følger af, at være undergivet en lærer eller opdragers myndighed eller forsorg.

Straffelovens § 223 fandtes i det oprindelige forslag til borgerlig straffelov fra 1930, og som begrundelse for indførelsen af bestemmelsen i den danske straffelov anførte Straffelovskommissionen følgende, jf. betænkning afgivet af Straffelovskommissionen af 9. november 1917, (1923), s. 322:

”Den voksne vil i de her anførte Forhold i Kraft af sin Stilling have en Pligt til at være særligt opfordret til at værne om de unges Kønssædelighed. Når desuagtet Samleje finder Sted mellem de pågældende, vil der i Almindelighed foreligge et Misbrug af den Myndighed og Indflydelse, stillingen giver den voksne, og selv om i det enkelte Tilfælde den unge måtte have være den provocerende, vil Samleje fra den ældres side i Almindelighed være en sådan Til-sidesættelse af de Pligter, som Stillingen medfører, at der findes at burde være Plads for Straf.”

Kommissionen har overvejet, om der i kriminalloven bør indføres en bestemmelse svarende til straffelovens § 223, stk. 1. Kommissionen kan i den forbindelse tilslutte sig Straffelovskommissionens synspunkter og har samtidig lagt vægt på, at der bør være en mere direkte beskyttelse af sådanne mindreårige mod seksuelle overgreb fra en lærer eller opdragers side end den nævnte beskyttelse i kriminallovens § 52, stk. 2, nr. 2. Kommissionen har endvidere lagt vægt på, at beskyttelsen bør udvides, således at der heller ikke i disse tilfælde behøver at foreligge et misbrug

fra lærerens eller opdragerens side for at kunne gøre et kriminalretligt ansvar gældende. Kommissionen foreslår derfor, at der i kriminalloven indføres en bestemmelse svarende til straffelovens § 223, stk. 1, jf. kriminallovudkastets § 76, stk. 2.

[...]

Som stk. 2 foreslås indført en bestemmelse svarende til straffelovens § 223, stk. 1. Efter bestemmelsen kræves alene, at der har fundet samleje eller anden kønslig omgang sted mellem læreren eller opdrageren og den mindreårige. Bestemmelsen finder således anvendelse, selv om der ikke er tale om misbrug af stillingen som lærer eller opdrager, og uden hensyn til om den mindreårige har provokeret eller taget initiativ til forholdet.”

Landsrettens begrundelse og resultat:

Skyldsspørgsmålet

Ad forhold 1

Også efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det, at tiltalte er skyldig efter anklageskriftet. Der er herunder særligt lagt vægt på vidnet 1-s præcise forklaring om at de satte sig i den hvide sofa i stuen, hvor hun fik lov til at få sin mobiltelefon, hvorefter tiltalte begyndte at røre ved hende.

Ad forhold 2

Også efter bevisførelsen for landsretten, tiltrædes det at tiltalte er fundet skyldig i i den angivne periode adskillige gange at have haft samleje med Vidne 1. Herunder er der særligt lagt vægt på vidnet 1-s forklaring om, at tiltalte, når bedstemoren var på arbejde, hentede hende, og havde samleje med hende til han fik udløsning, og at han hver gang gav hende penge.

Landsretten har i lighed med kredsretten lagt vægt på Vidne 3-s forklaring om Vidne 1 ændrede opførsel, og at hun tilsyneladende altid havde penge, selvom de kun fik 100 kr. i lomp penge om ugen.

Retten har lagt til grund, at tiltalte har sendt de tre sms'er til Vidne 1. Retten har lagt vægt på, at de tre sms'er anvender samme ord, stavefejl og formuleringer, samt at tiltalte har forklaret, at han havde sendt de sidste to sms'er, og at han også godt kunne have sendt den første i vrede. Retten finder, at beskederne fra tiltalte, der omtaler at bolle og det at betale/købe noget til gengæld herfor, understøtter Vidne 1-s forklaring.

På baggrund af Vidne 1-s forklaring i kredsretten om, at tiltalte holdt ved skolen hver morgen og hendes forklaring i landsretten om, at hun ikke kunne opgøre antallet af samlejer, men at det fandt sted et utal af gange, lægger retten til grund, at der i perioden fra september 2013 til den 12. december 2013 har fundet adskillige samlejer sted mellem Vidne 1 og tiltalte.

Retten finder, at tiltalte ikke havde en rolle over for Vidne 1, der er omfattet af kriminallovens § 80, stk. 2. Retten har lagt vægt på, at der ikke var en plejeaftale vedrørende tiltalte og Vidne 1, der var anbragt på børnehjem, og at børnehjemmet derfor havde pleje- og opdragelsesforpligtigelsen over for hende. Retten har endvidere lagt vægt på, at der heller ikke de facto er tale om et plejebarnsforhold, da Vidne 1 ikke boede hos tiltalte, men alene besøgte dem om søndagen. Retten finder på baggrund heraf, at tiltalte ikke har været Vidne 1-s opdrager.

Retten har i medfør af retsplejelovens § 476, stk. 3, henført forholdet under kriminallovens § 79, idet retten finder, at tiltalte også under forudsætning af en sådan afvigelse af tiltalen har haft mulighed for at forsvare sig. Retten har lagt vægt på, at det fremgår af tiltalen, at der var tale om samlejer med et barn under 15 år.

Ad forhold 3

Som følge af at tiltalte ikke havde en rolle overfor Vidne 1, der er omfattet af kriminallovens § 80, stk. 3, frifindes tiltalte i forhold 3.

Foranstaltningsspørgsmålet:

Landsretten har noteret sig, at kredsretten ved fastsættelse af foranstaltningen alene har lagt vægt på, at der er tale om overtrædelse af kriminallovens § 79 og § 84 og ikke som en foranstaltningskærpende omstændighed har nævnt, at der endvidere blev domfældt for overtrædelse af kriminallovens § 80, stk. 2.

Landsretten har ved fastsættelse af foranstaltningen i skærpende retning lagt vægt på, at tiltalte har haft en familiær relation til Vidne 1, at hun var en yderst sårbar pige, der boede på børnehjem, og hvis mor havde taget sit eget liv, den store aldersforskel, antallet og hyppigheden af samlejer, og at han alene stoppede overgrebene efter der var blevet indgivet anmeldelse herom.

Henset til sagens grovhed og karakter kan den lange sagsbehandlingstid ved politiet ikke føre til en nedsættelse af foranstaltningen, hvorfor kredsrettens udmåling af foranstaltningen stadfæstes.

Retten stadfæster endvidere kredsrettens afgørelse vedrørende tortgodtgørelse til Vidne 1. Retten har lagt vægt på, at der efter sædvanlig praksis ydes 15.000 kr. i godtgørelse for et enkeltstående tilfælde af overtrædelse af kriminallovens § 79, hvorfor adskillige tilfælde af samlejer med et barn under 15 år samt et tilfælde af blufærdighedskrænkelser ikke kan føre til en lavere godtgørelse end de påståede 50.000 kr. Da der alene er nedlagt påstand om tortgodtgørelse på 50.000 kr., har retten ikke mulighed for at tilkende yderligere.

THI KENDES FOR RET:

Kredsrettens dom stadfæstes.

Salær til den for tiltalte beskikkede forsvarer fastsættes særskilt. Salæret afholdes endeligt af statskassen.

Anne-Sophie Abel Lohse